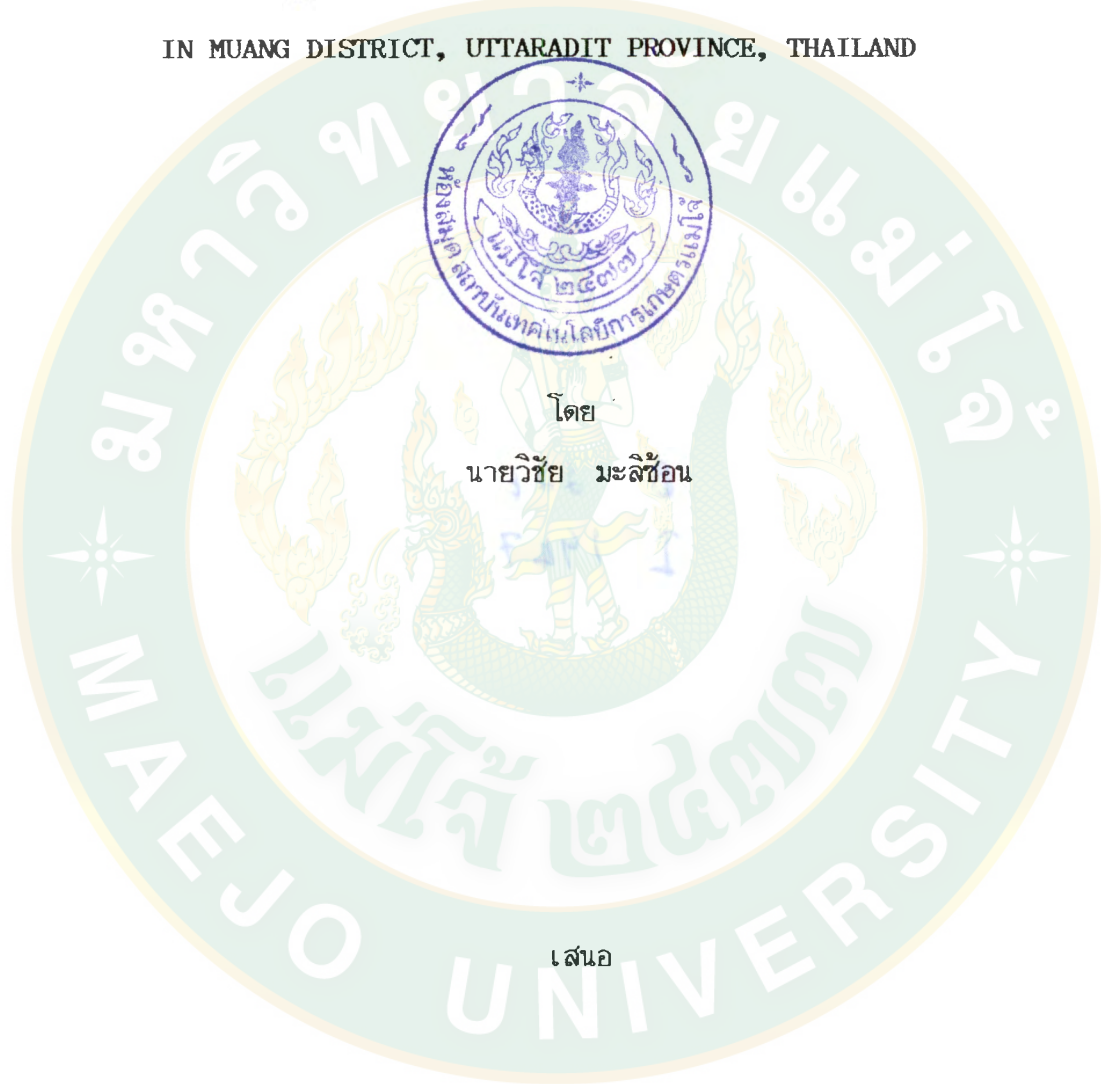

ปัญหาพิเศษ
เรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ :
กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

FARMERS' SATISFACTION UPON JOINING FEED CORN PRODUCTION : A CASE STUDY
IN MUANG DISTRICT, UTTARADIT PROVINCE, THAILAND

โดย
นายวิชัย มะลิซ้อน

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2538

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
 บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
 เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
 ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร
 สาขาวิชา

ส่งเสริมการเกษตร
 ภาควิชา

เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ :
 กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
 FARMERS' SATISFACTION UPON JOINING FEED CORN PRODUCTION :
 A CASE STUDY IN MUANG DISTRICT, UTTARADIT PROVINCE, THAILAND

ชื่อผู้วิจัย นายวิชัย มะลิซ้อน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกติ)

วันที่ ๒๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา)

วันที่ ๒๗ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

กรรมการ

(อาจารย์กิตติพงษ์ ไตธิกรกุล)

วันที่ ๒๗ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกติ)

วันที่ ๒๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เทียงตรง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ ๑๘ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนิยม

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วีรศักดิ์ ปรกติ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา และอาจารย์กิตติพงษ์ ไตรธิรกุล คณะกรรมการที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการศึกษาและให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือมาโดยตลอด จนทำให้ผลการศึกษานี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เป็นผู้เก็บข้อมูล อาจารย์ประพันธ์ พัทธาวรรณ โรงเรียนอุตรดิตถ์วิทยา ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตรากุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปรับปรุงบทความภาษาอังกฤษ ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้ศึกษาขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา พระคุณของท่านคณาจารย์ที่ได้ช่วยสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทให้ความรู้ และเป็นกำลังใจสนับสนุนในการศึกษามาโดยตลอด

วิชัย มะลิซ้อน

ตุลาคม 2538

สารบัญเรื่อง

หน้า

สารบัญตาราง

(7)

บทคัดย่อ

(8)

บทที่ 1 บทนำ

1

ปัญหาการวิจัย

2

วัตถุประสงค์การวิจัย

3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3

ข้อจำกัดของการวิจัย

4

บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

6

โครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

6

ความพึงพอใจ

8

แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

10

สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

11

การวัดความพึงพอใจ

13

ภาคสรุป

14

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

16

สถานที่ดำเนินการวิจัย

16

ผู้ให้ข้อมูล

16

นियามศัพท์ปฏิบัติการ

17

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

18

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
การทดสอบแบบสัมภาษณ์	19
วิธีการรวบรวมข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	20
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	21
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	22
ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร	
ผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	22
- อายุ	23
- ระดับการศึกษา	23
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว	23
- จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้	23
แรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	23
- พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	24
- การถือครองที่ดินที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	24
- แรงงานที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	25
- พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	25
ตอน 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ	27
ตอน 3 ข้อมูลปัญหา อุปสรรค ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	35
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	37
สรุปผลการศึกษา	37
ผลการศึกษา	38
ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา	41

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

หน้า

	ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและผู้วางแผน	
	ของกรมส่งเสริมการเกษตร	42
	ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัด อำเภอ	
	และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล	43
	ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานเอกชน	44
	ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	45
บรรณานุกรม		46
ภาคผนวก		
	ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์	50
	ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย	57

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย	17
2	จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	25
3	จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูลแยกตามความพึงพอใจของ เกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	31
4	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชน ในระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	34
5	จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	36

บทคัดย่อ

เรื่อง : ความพึงพอใจของ เกษตรกร ในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ :
กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ผู้วิจัย : นายวิชัย มะลิซ้อน

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : .....

(อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกติ)

๒๕๖๖ / ๒๕๖๖ / ๒๕๖๖

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง (1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ (2) ความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการและ (3) ปัญหาอุปสรรคของ เกษตรกรในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ทั้งหมด จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้วและใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการสรุปข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยเฉลี่ยมีอายุ 45 ปี ส่วนมากมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน และมีแรงงานในครอบครัว 3 คน เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเฉลี่ย 7 ไร่ครึ่ง และถือครองที่ดินเป็นของตนเอง โดยอาศัยแรงงานในครอบครัวทั้งหมด มีผลผลิตเฉลี่ยทั้งโครงการ 853 กิโลกรัมต่อไร่ และเกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์คาร์กิลล์ 733 (ร้อยละ 90)

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ในระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระบบการส่งเสริมและการจัดการและพึงพอใจในการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชนเกี่ยวกับการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ระบุว่าปัญหาและอุปสรรคในด้านระบบผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คือเกษตรกรไม่มีลานตากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม่มีเครื่องกะเทาะเมล็ดข้าวโพดเป็นของตนเอง และช่วงระยะเวลาการเพาะปลูกล่าช้า ทำให้ช่วงระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพด ตรงกับระยะฝนตก ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ มีหนูระบาดในช่วงผลผลิตติดฝักจนถึงฝักแก่ นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพดินเพาะปลูกของเกษตรกรเป็นดินเหนียวจัด การระบายน้ำไม่ดี

ในด้านการส่งเสริมและการจัดการผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดปุ๋ยเคมี รวมทั้งสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชล่าช้า การจัดสรรน้ำและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีน้อย ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่ทั่วถึง

สำหรับปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการตลาดของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พบว่าจู้ดรับซื้อและรวบรวมผลผลิตของ เกษตรกรมีน้อยและอยู่ห่างไกล ประกอบกับความชื้นของผลผลิตในช่วงเก็บเกี่ยวสูงทำให้ได้ราคาต่ำ

ABSTRACT

Title : Farmers' Satisfaction upon Joining Feed Corn
Production : A Case Study in Muang District,
Uttaradit Province, Thailand

By : Vichai Malisorn

Degree : Master of Agricultural Technology
(Agricultural Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairman, Special Problem Advisory Board : .....

Weerasak Prokati

(Dr. Weerasak Prokati)

December 27th 1995

The objectives of this study were to investigate 1) personal, economic and social characteristics of farmers participating in feed corn production project in Muang District, Uttaradit Province, 2) farmers' satisfaction upon joining the project and 3) problems and obstacles upon joining the project. The respondents of this study were the total population of 180 farmers who joined the project. The data were collected by structured interviews, and analyzed for frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The result had shown that the respondents had an average age of 45 years, and most of them completed primary school (4th grade). Most of the respondents' household had 4 members with 3 employees. They owned an average of 7.5 rai agricultural lands. Almost all of them used Cargill 733 hybrid corn seed (90 %) which

resulted in a total average yield of 853 kilograms per rai for the whole project.

The findings indicated that most of the respondents were satisfied with the operation of the project through governmental extension and management system, as well as the marketing system provided by private agency.

The farmers indicated that their problem was they did not own drying space nor corn threshing machines, and that there were a lot of damage from weathering and pest infestation due to late planting.

Another source of problem identified was low drainage clay. The farmers pointed out that the farm supplies, such as, seed, chemicals and irrigation water were inadequate and did not arrive in the right timing. Inadequate extension workers and technology transfer were also indicated as problem in production system.

Moreover, problems in marketing was that the fields were so far away from the market site. The corn moisture at the time of threshing was too high and result in lower price.

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรของประเทศ ในระยะที่ผ่านมาอาจจะกล่าวได้ว่า ภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เน้นหนักในด้านการเพิ่มผลผลิตของสินค้าเกษตรแต่ละประเภทเป็นสำคัญ แม้ภารกิจดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การพัฒนาการเกษตรของประเทศ แต่ทว่าปัจจุบันนี้สถานการณ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปมากจนทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรจำนวนมาก ยังอยู่ในฐานะที่ล้าหลังกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงจำเป็นต้องมีบทบาทในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรมากขึ้น แทนที่จะเน้นการเพิ่มผลผลิตแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ภารกิจดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อเกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในส่วนของการส่งเสริมการผลิตและการพัฒนาด้านการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดทำโครงการเน้นหนักให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน คือโครงการปรับระบบการเกษตรในเขตชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 22 จังหวัด เพื่อปรับระบบการเกษตรจากการทำนาซึ่งใช้น้ำมากไปสู่การปลูกพืชอายุสั้นที่ใช้น้ำน้อยกว่า ตลาดมีความต้องการและรายได้สูงกว่าการทำนาเมื่อเปรียบเทียบโดยการใช้พื้นที่ต่อไร่ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ทุ่งราบภาคกลางและภาคเหนือตอนล่างประสบภาวะขาดแคลนน้ำ อันเป็นผลมาจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์มีน้อยในช่วงฤดูแล้ง และส่งผลกระทบต่อการทำการเกษตรในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2536 : 1)

โครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นโครงการหนึ่งที่จะตอบสนองนโยบายดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อชี้แนะแนวทางปฏิบัติสำหรับโครงการในลักษณะเดียวกัน

ปัญหาการวิจัย

(Statement of the Problem)

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้พิจารณาว่า ควรปรับปรุงแบบโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้เหมาะสม เนื่องจากอำเภอเมืองอุตรดิตถ์อยู่บริเวณริมแม่น้ำน่าน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยใช้น้ำจากโครงการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าเพื่อการเพาะปลูกข้าวนาปรังในฤดูแล้งจากสถานการณ์ที่ผ่านมามีปัญหาด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรคือ มีเพียงกระตอตสูบน้ำตาลระบอบทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตการทำนาปรังค่อนข้างต่ำ ไม่คุ้มกับการลงทุน ประกอบกับน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิริกิติ์เหลือน้อย ไม่เพียงพอที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรทำนาปรัง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 198 คน พื้นที่จำนวน 1,400 ไร่ ในช่วงฤดูแล้ง (สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์, 2537:2)

โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร กับบริษัทคาร์กิลล์ เมล็ดพันธุ์ จำกัด และ เกษตรกรทำนาปรังของอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ทั้งนี้โดยตั้งข้อสังเกตว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชหนึ่งที่มีศักยภาพและเหมาะสมต่อการปลูกในช่วงฤดูแล้ง สามารถให้ผลผลิตสูงและ เป็นพืชที่ตลาดมีความต้องการ สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ จึงส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ร่วมกับหน่วยงานเอกชนเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่แน่นอน และสามารถยึดเป็นอาชีพได้ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขว่าโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนการทำข้าวนาปรังนี้จะสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี และยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนให้มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับวิทยากรภาคเอกชนจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้ด้านการผลิต รวมทั้งการประกันราคาผลผลิตให้กับเกษตรกรในราคา กิโลกรัมละ 3 บาท ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจถึงผลตอบแทนจากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้เนื่องจากความพึงพอใจของเกษตรกรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ และส่งผลถึงความสำเร็จของโครงการ การศึกษาถึงผลการปฏิบัติงานของโครงการโดยขึ้นมาจากความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการจึงสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

(Objectives of the Study)

- การศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ : กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้
1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรังในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์
  2. เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
  3. เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

ผลการวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้ประโยชน์ ดังนี้

1. ทราบข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์เป็นแนวทางให้เห็นภาพรวมและชี้แนะเสนอแนะแก่ผู้บริหารของสำนักงานเกษตรจังหวัด อุดรดิตถ์ และหน่วยงานบริษัทเอกชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขแผนการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง ให้เหมาะสมถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูง ให้ความสนใจแก่ผู้เข้าร่วมโครงการทุกฝ่าย

2. ใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ในการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของภาครัฐบาลและภาคเอกชน
3. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการค้นคว้าและศึกษางานวิจัยในลักษณะเดียวกันให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัย

(Limitations of the Study)

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ โดยรวบรวมข้อมูล จากเกษตรกร ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในเขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรังทั้งหมดในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่สูบน้ำด้วยไฟฟ้าปี พ.ศ. 2536 จำนวน 198 คน เท่านั้น จึงไม่สามารถสรุปผลไปถึงเกษตรกรในพื้นที่อำเภออื่น ๆ ได้
2. การวิจัยในครั้งนี ศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรซึ่งร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จากข้อมูลตามที่เกษตรกรรู้สึกได้จากการร่วมปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชนที่ร่วมโครงการ ซึ่งสามารถแบ่งกิจกรรมตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมดังนี้

ก. หน่วยงานของรัฐ : พิจารณาในกิจกรรมด้าน

1. ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
2. ระบบการส่งเสริมและการจัดการ

ข. หน่วยงานเอกชน : พิจารณาจากการแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับกิจกรรมด้านระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

3. ข้อมูลที่ศึกษา เป็นข้อมูลจากความทรงจำและความรู้สึกของ เกษตรกร ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวนทั้งสิ้น 198 คน ในช่วงระยะเดือนสิงหาคม 2538 ถึง

เดือนกันยายน 2538 เท่านั้น จึงมีข้อจำกัดด้านเวลา กล่าวคือเมื่อเวลาผ่านไปนาน ความทรงจำอาจไม่ชัดเจนและความรู้สึกอาจเปลี่ยนแปลงได้

4. ข้อมูลที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นข้อมูลจากประชากรเกษตรกรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์เท่านั้นซึ่งอาจจะมีข้อแตกต่างหลายๆ ประการจากประชากรในพื้นที่อื่น ๆ จึงสามารถใช้เทียบเคียงกับเกษตรกรในพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างจำกัด

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกร ในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้กำหนด การตรวจเอกสารในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรังในจังหวัดอุตรดิตถ์
2. ความพึงพอใจ
3. แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
4. สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ
5. วิธีการวัดความพึงพอใจ

โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดอุตรดิตถ์

โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ เกิดขึ้นโดยมีสาเหตุจากในปี 2533 ต่อเนื่องกับฤดูกาลทำนาปี 2534 ได้เกิดเพลิงกระโดดสีน้ำตาลระบาดอย่างรุนแรงในพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันตกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่รวม 3,603,280 ไร่ จึงนำไปสู่การสะสมปริมาณของศัตรูพืชที่ไม่สามารถตัดวงจรชีวิตการระบาดได้ ประกอบกับสถานการณ์น้ำต้นทุนในเขื่อนสิริกิติ์ลดลง คาดว่าปริมาณน้ำอาจจะไม่เพียงพอต่อการใช้นาปรังในฤดูแล้ง และราคาของข้าวเปลือกตกต่ำซึ่งไม่คุ้มค่ากับการลงทุน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงให้เกษตรกรงดการปลูกข้าวนาปรัง เพื่อตัดวงจรการระบาดของเพลิงกระโดดสีน้ำตาล โดยการกำหนดแผนส่งเสริมการปลูกพืชที่แน่ชัดทั้งในระยะสั้นและแผนระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูเกษตรกรผู้ประสบภัยจากเพลิงกระโดดสีน้ำตาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถควบคุมปริมาณการระบาดของ

ศัตรูพืชในลักษณะสภาพ การปลูกพืชไร่ชนิดอื่นๆ ในช่วงฤดูแล้ง เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ข้าวโพดฝักอ่อน เป็นต้น

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพพื้นที่นาข้าวของภาคเหนือ เน้นวิธีการปลูกพืชอายุสั้น ในช่วงฤดูแล้งที่สามารถให้ผลผลิตต่อไร่สูงและมีผลตอบแทนดี ผลผลิตสูงสุดของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาของภาคเหนือคือ สูงถึง 1,440 กิโลกรัมต่อไร่ ที่จังหวัดเชียงราย และให้ผลผลิตสูงสุด 1,360 กิโลกรัมต่อไร่ ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ (สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์, 2536: 4) ซึ่งให้ผลผลิตใกล้เคียงกับการปลูกในสภาพพื้นที่ไร่หากจัดการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูแล้งที่ดีเกี่ยวกับการเตรียมดิน การใช้พันธุ์ การใส่ปุ๋ยและการให้น้ำอย่างถูกต้องจะได้ ผลผลิตข้าวโพดต่อไร่สูงและมีคุณภาพดีกว่าฤดูฝน

โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง เกิดขึ้นตามเงื่อนไขข้างต้น สนับสนุนปัจจัยในการผลิตให้แก่เกษตรกร คือ เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดวัชพืชดังนี้คือ 1) พันธุ์ข้าวโพดลูกผสม"คาร์กิลล์ 733" ไร่ละ 2.5 กิโลกรัม 2) ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 ไร่ละ 30 กิโลกรัมและ ปุ๋ยเคมีสูตร 18-46-0 ไร่ละ 25 กิโลกรัม 3) สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในปริมาณไร่ละ 1 ลิตร

โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง ได้จัดแบ่งการดำเนินการเป็นหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐ : หน่วยงานของรัฐที่ร่วมในโครงการนี้ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด และหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดทำหน้าที่เป็นผู้ประสานโครงการ และร่วมจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคนิคการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ร่วมกับบริษัทคาร์กิลล์ เมล็ดพันธุ์จำกัด หน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชทำหน้าที่สนับสนุนสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
2. หน่วยงานของเอกชน : หน่วยงานเอกชนที่ร่วมในโครงการนี้ คือ บริษัทคาร์กิลล์ เมล็ดพันธุ์จำกัด ซึ่งเป็นผู้ส่งเสริมการผลิตและรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ท่าที ความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อ งานที่ทำอยู่ ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในการทำงานมากก็จะมี การเสียสละอุทิศแรงกายแรงใจ แรงปัญญาให้แก่งานมาก ส่วนผู้ที่มีความพึงพอใจน้อยก็มักทำงานเพียงตามหน้าที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบที่เป็นแรงจูงใจที่มีในงานนั้น (ปราณี อารยะศาสตร์, 2518 : 21) และปรียาพร วงศ์อนุโรจน์ (2535: 143) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็น ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทนคือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมาย

ความพึงพอใจมีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถที่จะมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ แต่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกของบุคคลที่มีความพึงพอใจต่อสิ่งต่างๆ มากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากแรงจูงใจบางอย่าง ที่คนเราจะพยายามตอบสนองความต้องการของตนในสิ่งที่พึงปรารถนา เมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกความต้องการย่อมเป็นพลังชักจูงหรือกระตุ้นให้บุคคลนั้นประกอบกิจกรรมขึ้น แต่จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว นั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของผู้บริหารกิจกรรมกับพื้นฐานแห่งความต้องการของมนุษย์ที่มีปัจจัยหรือองค์ประกอบในกิจกรรมเป็นสิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อใจให้บุคคลเกิดความรู้สึกพึงพอใจในกิจกรรมนั้น ๆ ได้ (วัลยา บุตรดี, 2533: 7)

ความหมายของความพึงพอใจ ความพึงพอใจ (job satisfaction) นี้ Locke (1976) ในโยธิน คັນสนยุทธ (2530: 60) ได้กล่าวว่าเป็นสภาวะทางอารมณ์ที่พึงพอใจอันเกิดจากการประเมินผลของงานของบุคคล หรือเกิดจากประสบการณ์ของงาน ส่วน Davis (1997) ในโยธิน คันสนยุทธ (2530:60) ได้นิยามความพึงพอใจในงานว่า คือ การเห็นชอบ (favorable) หรือไม่เห็นชอบ (unfavorable) ของคนที่มีต่องานของเขา ส่วน Morse อ้างโดย สันติ คชสิทธิ์ ในวัลยา บุตรดี (2533: 9) กล่าวว่า เป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความตึงเครียดของผู้ทำงานให้น้อยลง และความตึง

เครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยา เรียกร่อง ถ้าเมื่อใดความต้องการได้รับการตอบสนองความตึงเครียดจะน้อยลงหรือหมดไป ทำให้เกิดความพึงพอใจ

Good (1973 : 320) ระบุในกำพล ทับทิมไทย (2533 : 9) ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจว่าหมายถึง คุณภาพงานหรือระดับความพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน ทำนองเดียวกัน สุวัฒน์ ปานมุข (อ้างใน กำพล ทับทิมไทย 2533 : 10) ให้ความหมายไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึงสภาพอารมณ์ของบุคคลที่ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการทำงานอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ และนอกจากนี้ Wolman (1973 : 384) ในนิคม พรหมย้อย (2529: 11) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึก (feeling) มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

นอกจากนั้น ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522: 108-109) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจ เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ ซึ่งหมายถึงความรู้สึก น้ำใจที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ บุคคล วัสดุ สิ่งของหรือสถานที่ใดโดยตอบสนองเป็นรูปที่พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจก็ได้ การที่บุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องมีประสบการณ์ในทางตรงหรือทางอ้อมต่อสิ่งนั้นมาก่อน ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าเจตคติก็คือ ความพร้อมของจิตใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น บุคคล วัสดุ สิ่งของตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งการตอบสนองดังกล่าวอาจเป็นไปในทางที่ชอบหรือเป็นไปในทางที่ไม่ชอบก็ได้

จากความหมายของความพึงพอใจของบุคคลในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในกิจกรรม หมายถึงความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมที่ทำอยู่ ถ้าบุคคลใดมีความพึงพอใจในกิจกรรมมากก็จะมี การเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจ แรงปัญญาให้แก่กิจกรรมมาก ส่วนผู้ที่มีความพึงพอใจน้อยก็มักทำกิจกรรมเพียงตามหน้าที่เท่านั้น

แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน

Porter และ Lawler ในบุญเดิม พันรอบ (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 64) ได้ให้ทรรศนะว่า หมายถึงแนวความคิดหรือทัศนคติอย่างหนึ่ง เป็นสภาวะรับรู้ภายในซึ่งเกิดจากความคาดหวังไว้ว่า เมื่อทำงานชิ้นหนึ่งแล้วจะได้รับรางวัลอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าได้รับตามที่คาดหวัง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น แต่ถ้ารางวัลนั้นต่ำกว่าอันที่คาดหวังจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ Vroom (1994: 99) ระบุในนิคม พรหมย่อย (2529: 11) ได้อธิบายว่าความพึงพอใจในการทำงาน ทำที่หรือทัศนคติที่ติดต่อกันและขวัญ สามประการนี้มี ความหมายอย่างเดียวกันคือ ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลซึ่งต่างก็มีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันออกไป การที่มีทัศนคติที่ติดต่อกันก็คือ มีความพึงพอใจในการทำงาน และถ้ามีทัศนคติที่ไม่ติดต่อกันก็คือ ความไม่พึงพอใจในการทำงาน

ความพึงพอใจของบุคคลในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมที่ทำ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ประกอบกิจกรรมได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้เขาเกิดความพึงพอใจในการประกอบกิจกรรม ส่วนจะพึงพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการของเขาเองและองค์ประกอบที่เป็นสิ่งจูงใจ

Mumford (1972) ในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 144-145) ได้จำแนกแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน จากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มความต้องการทางจิตวิทยา (the psychological need school) กลุ่มนี้ได้แก่ Maslow, Herzberg และ Likert โดยมองความพึงพอใจในการทำงานที่เกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงาน และความต้องการยอมรับจากผู้อื่น
2. กลุ่มภาวะผู้นำ (leadership school) มองความพึงพอใจในการทำงานจากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มนี้ได้แก่ Blake, Mouton และ Fieldler

3. กลุ่มพยายามต่อรางวัล (effort-reward bargain school) เป็นกลุ่มที่มองความพึงพอใจในการทำงานจากรายได้ เงินเดือนและผลตอบแทนอื่น กลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มนักบริหารธุรกิจต่าง ๆ

4. กลุ่มอุดมการณ์การจัดการ (management ideology school) จะมองความพึงพอใจในการทำงานจากพฤติกรรมกรรมการบริหารขององค์กร ซึ่งได้แก่ Crozier และ Gouldner

5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน (work content and job design) มองความพึงพอใจในการทำงานจากเนื้อหาของตัวงาน กลุ่มแนวความคิดนี้มาจากสถาบันทาวีสตอคของมหาวิทยาลัยลอนดอน

Mumford ได้ให้แนวความคิดว่า การศึกษาความพึงพอใจในการทำงานควรจะนำแนวคิดต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน

สิ่งจูงใจทำให้เกิดความความพึงพอใจ

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 302) ได้กล่าวว่า การจูงใจนั้นเป็นความพยายามที่จะชักจูงใจให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติตามต่อสิ่งจูงใจ สิ่งจูงใจอาจมีทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั่นเองและวิจิตร อาวะกุล (2528 : 108) ได้ให้ความเห็นว่า การจูงใจคือการใช้ศิลปะทำให้บุคคลหรือกลุ่มชนเป้าหมายเปลี่ยนทัศนคติและแนวทางปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่ผู้จูงใจต้องการด้วยความพึงพอใจ

วัลยา บุตรดี (2533 : 12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีจูงใจของ Maslow ซึ่งได้ตั้งสมมติฐานแห่งสิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว จะมีความต้องการอื่นเข้าแทนที่ ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจแทน Maslow ได้ลำดับขั้นตอนของความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูง ไว้ดังนี้คือความต้องการทางร่างกาย ความต้องการทางด้านความปลอดภัย ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตน

เกล็ดแก้ว รวบรวม (2528 : 16) ได้อ้างถึง Bernard ซึ่งได้กล่าวถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจไว้ว่า

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ประกอบการต่าง ๆ
2. สภาวะทางกายที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) คือสิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง อันก่อให้เกิดความสุขทางกาย
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefactions) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล
4. ความดึงดูดใจทางสังคม (association attractiveness) คือความสัมพันธ์ฉันมิตรกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพันและความพึงพอใจ และสภาวะของการอยู่ร่วมกัน (the condition of communion) เป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม และเกล็ดแก้ว รวบรวม (2528 : 19) ได้อ้างถึง Zalesnik และคณะ ซึ่งได้กล่าวถึงทฤษฎีการให้รางวัลเพื่อจูงใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความพึงพอใจ โดยจำแนกทฤษฎีการให้รางวัลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รางวัลภายนอก (external rewards) ได้แก่ ค่าใช้จ่าย สิ่งตอบแทน ความมั่นคง ความปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมและกิจการที่นำเสนอ
2. รางวัลภายใน (internal rewards) รางวัลที่ผู้ประกอบการได้รับมาจากกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรมหรือบุคคลอื่น ได้แก่ ความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์

นอกจากนี้ สมพงษ์ เกษมสิน (2517) ในวัลยา บุตรดี (2533 : 15) ได้กล่าวถึงประเภทของสิ่งจูงใจที่กระตุ้นให้คนอยากประกอบกิจกรรมโดยแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นเงิน เป็นสิ่งจูงใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงได้แก่ เงินค่าจ้าง ทางอ้อม คือผลประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ
2. สิ่งจูงใจที่ไม่เป็นเงิน ซึ่งเป็นความต้องการทางด้านจิตใจของผู้ประกอบกิจกรรม ได้แก่ การยกย่องชมเชย การได้รับการยกย่องจากหมู่คณะ การเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ร่วมดำเนินการ

สิ่งจูงใจจึงเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุหรือสภาวะใด ๆ ที่เป็นเครื่องช่วย โน้มน้าวจิตใจของบุคคลให้ประกอบกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลสำเร็จของกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยใช้สิ่งจูงใจเป็นเครื่องมือ

การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์ (2528 : 153) ได้เสนอไว้ว่า เทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ได้แก่ การสร้างประโยคหรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการวัด โดยกำหนดหัวข้อให้เลือก ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดไว้ 5 หัวข้อ เมื่อวัดทัศนคติในประเด็นต่าง ๆ ครบทุกประเด็นก็นำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ยเป็นค่าทัศนคติ และบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2524 : 178) ก็ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า วิธีการของ Likert นั้น สามารถวัดทัศนคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่น ๆ และสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่อง และให้ค่าความเที่ยงตรงสูง

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528 : 137) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรงแต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยทางอ้อมได้ โดยวัดจากความคิดเห็นของบุคคลที่ต้องการจะศึกษาแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น ถ้า

บุคคลที่จะศึกษาแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของเขา ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัด

ภาคสรุป (Overview)

กรมส่งเสริมการเกษตรอนุมัติให้จังหวัดอุดรธานีดำเนินงานโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง ปี 2536 ซึ่งเป็นกิจกรรมความร่วมมือของหน่วยงานของรัฐ คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบดูแลจัดการเรื่อง ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และระบบการส่งเสริมและการจัดการ สำหรับหน่วยงานของเอกชน คือ บริษัท คาร์กิลล์ เมลต์พันธ์ จำกัด ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินการประสานงานตามกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งเกษตรกรผู้ร่วมโครงการเป็นผู้ปฏิบัติ โดยมีหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเป็นผู้สนับสนุน และบริษัท คาร์กิลล์ เมลต์พันธ์ จำกัด เป็นผู้รับซื้อผลผลิตแต่การดำเนินงานที่ผ่านมานั้น เกษตรกรอาจจะปฏิบัติตาม หรือไม่ปฏิบัติตามทุกกิจกรรมก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของเกษตรกร ถ้ากิจกรรมใดเกษตรกรพึงพอใจก็จะปฏิบัติตาม ในทางตรงข้ามถ้ากิจกรรมใดเกษตรกรไม่พึงพอใจก็จะไม่ปฏิบัติตาม ทำให้กิจกรรมนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพราะความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ แต่อย่างไรก็ตามเราสามารถสังเกตได้จากการแสดงออกของบุคคลว่ามีความพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

จากการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลนั้น เป็นผลมาจากแรงจูงใจบางอย่างที่คนเราพยายามสนองความต้องการของตนในสิ่งที่ตนปรารถนา ดังนั้นแผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะดำเนินไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ บนพื้นฐานของความแตกต่างของเกษตรกรเอง ตามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งการวัดความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการ

การปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ กรณีศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยสร้างแบบ
สัมภาษณ์เพื่อวัดความพึงพอใจของเกษตรกรตามกิจกรรมของโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยง
สัตว์ คือในส่วนของภาครัฐ ได้แก่ การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และการส่งเสริมและการ
จัดการ สำหรับภาคเอกชน ได้แก่ การตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ กำหนดวิธีวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย
(Locale of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในเขตพื้นที่ของการดำเนินโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรังซึ่งมีเฉพาะในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ รวม 3 ตำบล คือ ตำบลคิ่งตะเกา ตำบลผาจุก และตำบลบ้านด่าน ทั้งนี้ด้วยเหตุผลคือ

1. โครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง ในจังหวัดอุตรดิตถ์ เฉพาะในเขต 3 ตำบล ของอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ โดยมีเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในโครงการอยู่ในเขตสื่อน้ำด้วยพลังงานจากไฟฟ้า คือตำบลคิ่งตะเกา 108 ราย ตำบลผาจุก 45 ราย และตำบลบ้านด่าน 45 ราย
2. สภาพพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย ได้รับการส่งเสริมให้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากสำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ ร่วมกับบริษัทคาร์กิลล์เมล์ตันธุ์ จำกัด

ผู้ให้ข้อมูล
(The Respondents)

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เนื่องจากอยู่ในวิสัยที่สามารถศึกษาข้อมูลได้ทุกหน่วย ทั้งนี้เพื่อความถูกต้อง แม่นยำ และได้ข้อมูลซึ่งเฉพาะในประชากรกลุ่มนี้ การรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มนี้จึงไม่จำเป็นต้องใช้สถิติมาประมาณ หรือทดสอบสมมติฐาน แต่ใช้ข้อมูลซึ่งสรุปเพื่อแสดงคุณสมบัติของประชากรที่เรียกว่า "พารามิเตอร์"

สำหรับหน่วยของการวิเคราะห์ (unit of analysis) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวนทั้งสิ้น 198 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

อำเภอ	ตำบล	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (N = 198)
อำเภอเมืองอุตรดิตถ์	ตำบลคิ่งตะเกา	108
	ตำบลผาจุก	45
	ตำบลบ้านด่าน	45
รวม	3 ตำบล	198 คน

ที่มา : รายงานสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี 2536

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definitions)

เกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพการเกษตรและเป็นผู้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง ในพื้นที่โครงการสูบน้ำด้วยพลังงานจากไฟฟ้า เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

โครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมายถึง โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรัง เขตพื้นที่ตำบลคิ่งตะเกา ตำบลผาจุก และตำบลบ้านด่าน อำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2536

- **อายุ** หมายถึง จำนวนเวลาเป็นปีของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล นับตั้งแต่เกิดจนถึงวันเก็บทุกข้อมูล

- ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาในระบบโรงเรียน
- พื้นที่ปลูกข้าวโพด หมายถึง พื้นที่นาที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- สภาพการถือครองที่ดิน หมายถึง รูปแบบการถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบ่งเป็นที่ของตนเอง เข้าทั้งหมดและเช่าบางส่วน
- แรงงานในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลในครัวเรือนของเกษตรกรที่สามารถปฏิบัติงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- แรงงานที่ใช้ปลูกข้าวโพด หมายถึง จำนวนบุคคลในครอบครัวหรือภายนอกครอบครัวที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบ่งเป็นแรงงานในครอบครัวทั้งหมด แรงงานในครอบครัวและภายนอกครอบครัว และแรงงานภายนอกครอบครัวทั้งหมด
- ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมายถึง เมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรได้รับหลังจากการเก็บเกี่ยวในแปลงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยคิดเป็นกิโลกรัมต่อไร่
- ความพึงพอใจของเกษตรกร หมายถึง ความรู้สึกพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระบบส่งเสริมและการจัดการ และระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยแบ่งความรู้สึกออกเป็น 2 ประเภทคือ พึงพอใจ และไม่พึงพอใจ

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

(The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ (interview schedule) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางการตรวจเอกสาร ซึ่งมีทั้งคำถามแบบปลายเปิด (open-ended interview) และคำถามปลายปิด (close-ended interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอน 1 เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงาน ที่ใช้ปลูกข้าวโพด การถือครองที่ดิน พื้นที่ปลูกข้าวโพด และพันธุ์ข้าวโพดที่ใช้ปลูก

ตอน 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน ที่เกษตรกรเป็นผู้ปฏิบัติ

ตอน 3 เป็นคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การทดสอบแบบสัมภาษณ์ (Pretesting of the Instrument)

การทดสอบแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสัมภาษณ์ตอน 2 ไปทดสอบเพื่อหาความเที่ยง (reliability) โดยการสัมภาษณ์กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในตำบลคู้งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 18 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์ของอัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

วิธีการรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางขั้นตอนการดำเนินงานไว้
ดังนี้

1. ทำหนังสือจากสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ในนามบัณฑิตศึกษา และผู้วิจัย ถึงนายอำเภอเมืองอุดรดิตต์ พร้อมทั้งสำเนาโครงร่างปัญหาพิเศษ เพื่อประสานงานด้านการเก็บข้อมูลในการวิจัย
2. ประสานงานโดยตรงกับเกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล พร้อมทั้งแจ้งกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลเป็นผู้รวบรวมข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอเมืองอุดรดิตต์ จังหวัดอุดรดิตต์ ซึ่งสัมภาษณ์ตามจำนวนเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลนำมา รวบรวม วิเคราะห์และแปลผลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการพรรณนาและแจกแจงความถี่จัดลำดับชั้นของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล และจัดกลุ่มของความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชนที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
(Research Duration)

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน
2537 ถึงเดือนตุลาคม 2538 รวมระยะเวลา 11 เดือน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยเพื่อทราบความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทดแทนข้าวนาปรัง ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี นั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน 2538 จากเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 180 คน และได้นำเสนอผลการวิจัยเป็นตอน ๆ ในลักษณะของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียง โดยรวมผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน ดังนี้

ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุดรธานี

ตอน 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตอน 3 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุดรธานี ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2 ทั้งนี้โดยสามารถแยกรายงานแต่ละรายการได้ดังนี้

1.1 อายุ

เกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ มีอายุเฉลี่ย 45 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.13 ผู้ที่มีอายุมากที่สุดคือ 74 ปี และน้อยที่สุด 22 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 36.66 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี รองลงมา ร้อยละ 31.11 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 23.89 มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี และร้อยละ 4.45 มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.89) มีอายุมากกว่า 60 ปี

1.2 ระดับการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.22) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา ร้อยละ 12.22 ไม่ได้เรียนหนังสือและผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 8.89 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือสูงกว่า สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีเพียงร้อยละ 1.67 เท่านั้น

1.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.30 ครอบครัวผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกมากที่สุด 7 คน และน้อยที่สุด 2 คน โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 42.22 มีจำนวนสมาชิก 4 คน รองลงมา ร้อยละ 22.22 มีจำนวนสมาชิก 5 คน ร้อยละ 20.56 ระบุว่าไม่มีสมาชิก 3 คน และผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 11.11 ยืนยันว่ามีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 5 คน สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าไม่มีจำนวนสมาชิก 2 คน พบว่ามีร้อยละ 3.89

1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้แรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มีสมาชิกในครอบครัวที่ใช้แรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 3 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05 การใช้แรงงานของสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 6 คน และน้อยที่สุด 1 คน โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.44) มีสมาชิกในครอบครัวที่ใช้แรงงานปลูกข้าวโพด 2 คน รองลงมา ร้อยละ 21.67 ระบุว่าไม่มีสมาชิกในครอบครัวใช้แรง

งาน 3 คน ร้อยละ 8.89 มี 1 คน และร้อยละ 8.83 มี 4 คน สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่า
ว่ามีสมาชิกในครอบครัวใช้แรงงานปลูกข้าวโพดมากกว่า 4 คน พบว่ามีร้อยละ 6.67

1.5 พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรนั้นนับว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ถึง
จำนวนผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรที่จะได้รับจากการผลิต ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร
มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเฉลี่ย 7.50 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.13 โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่
ปลูกข้าวโพดสูงสุด 32 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่ โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 47.78 มีพื้นที่ปลูก
ข้าวโพดอยู่ในช่วง 1-5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 38.33 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 6-10 ไร่ ร้อยละ
8.89 มีพื้นที่มากกว่า 15 ไร่ สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดอยู่ในช่วง 11-15 ไร่
พบว่ามีเพียงร้อยละ 5.00

1.6 การถือครองที่ดินที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รูปแบบการถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยง
สัตว์ แบ่งเป็นที่ดินของตนเอง ที่ดินเช่าทั้งหมด และการถือครองแบบเช่าบางส่วน จากผล
การวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.11) ถือครองที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด
รองลงมาร้อยละ 17.22 มีการถือครองที่ดินแบบเช่าเป็นบางส่วน และร้อยละ 15.00 ถือ
ครองที่ดินแบบเช่าทั้งหมด สำหรับผู้ให้ข้อมูลอื่น ๆ (ร้อยละ 1.67) ถือครองที่ดินในลักษณะ
ได้ทำฟรี กล่าวคือที่ดินเป็นของผู้อื่น เช่น ญาติพี่น้องหรือบิดา มารดา อนุญาตให้ทำกินได้
โดยไม่ต้องเสียค่าเช่าแต่อย่างใด

1.7 แรงงานที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

แรงงานที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมายถึง จำนวนบุคคลในครัวเรือน
หรือภายนอกครอบครัวที่ใช้ในการปลูกข้าวโพด แบ่งเป็นแรงงานในครอบครัวทั้งหมด แรง
งานในครอบครัวและภายนอกครอบครัวและแรงงานภายนอกครอบครัวทั้งหมด ผลการ
วิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.00) ระบุว่าแรงงานที่ใช้ในการ
ปลูกข้าวโพดเป็นแรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้างภายนอกเพิ่ม ผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ
32.22) รายงานว่าใช้แรงงานในครอบครัวทั้งหมด สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าใช้แรงงาน

อ้างอิงภายนอกครอบครัวทั้งหมดพบว่ามีเพียง ร้อยละ 2.78 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งใช้แรงงานในครอบครัวรวมกันถึงร้อยละ 97.22

1.8 พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90.00) ใช้พันธุ์ข้าวโพดที่โครงการฯ แนะนำและจัดสรรให้คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมคาร์กิลล์ 733 รองลงมา ร้อยละ 7.22 ใช้พันธุ์ข้าวโพดลูกผสมคาร์กิลล์ 988 และ ร้อยละ 2.78 ใช้พันธุ์คาร์กิลล์ 688 ซึ่งเกษตรกรเป็นผู้ซื้อหาเพิ่มเติมจากท้องตลาดเพื่อใช้ในการปลูกซ่อมทดแทนพันธุ์คาร์กิลล์ 733 ที่ได้รับความเสียหายหรือปลูกเพิ่มเติมเนื่องจากได้รับพันธุ์คาร์กิลล์ 733 ไม่เพียงพอ

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (n = 180)	ร้อยละ
อายุ		
21 - 30 ปี	8	4.45
31 - 40 ปี	56	31.11
41 - 50 ปี	66	36.66
51 - 60 ปี	43	23.89
60 ปี ขึ้นไป	7	3.89
อายุเฉลี่ย = 45.14	$\bar{C} = 9.13$	พิสัย = 22-74 ปี
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	22	12.22
ต่ำกว่าชั้น ป.4	3	1.67
จบชั้น ป.4	139	77.22
จบชั้น ป.6 หรือสูงกว่า	16	8.89

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (n = 180)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
2 คน	7	3.89
3 คน	37	20.56
4 คน	76	42.22
5 คน	40	22.22
มากกว่า 5 คน	20	11.11
สมาชิกเฉลี่ย = 4.47 คน	$\bar{x} = 4.30$	พิสัย = 2-7 คน
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้แรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
1 คน	16	8.89
2 คน	98	54.44
3 คน	39	21.67
4 คน	15	8.33
มากกว่า 4 คน	12	6.67
แรงงานเฉลี่ย = 2.51 คน	$\bar{x} = 1.05$	พิสัย = 1-6 คน
พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
1 - 5 ไร่	86	47.78
6 - 10 ไร่	69	38.33
11 - 15 ไร่	9	5.00
มากกว่า 15 ไร่	16	8.89
พื้นที่เฉลี่ย = 7.50 ไร่	$\bar{x} = 5.13$	พิสัย = 1-32 ไร่

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (n = 180)	ร้อยละ
การถือครองที่ดินที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
ของตนเองทั้งหมด	119	66.11
เช่าทั้งหมด	27	15.00
เช่าบางส่วน	31	17.22
อื่น ๆ	3	1.67
แรงงานที่ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
แรงงานในครอบครัวทั้งหมด	56	32.22
แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง	117	65.00
แรงงานจ้างทั้งหมด	5	2.78
พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
คาร์กิลล์ 733	162	90.00
คาร์กิลล์ 988	13	7.22
คาร์กิลล์ 688	5	2.78

ตอน 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ความรู้สึกพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งครอบคลุมไปถึงระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระบบส่งเสริมการจัดการ และระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้น ผลการวิจัยสามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ 2 ตอนดังนี้

ก) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามโครงการ :
สามารถแยกได้เป็น 2 ระบบคือ

1. ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
2. ระบบการส่งเสริมและการจัดการ

ข) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชนได้แก่ ระบบการตลาด
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโครงการฯ

ก. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ :

ผลการวิจัยด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานของ
รัฐเรียงลำดับตามที่ปรากฏในแบบสัมภาษณ์ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3 สามารถแยก
เป็น 2 ระบบดังนี้

1. ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ :

ผู้ให้ข้อมูลระบุถึงความพึงพอใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวน 6 ข้อความแต่ละข้อความจะมีคำตอบให้เลือกใน 2 ทางเลือก
คือ พึงพอใจและไม่พึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.43) ระบุว่าพึงพอใจที่หมู่บ้านของตนเอง
เองได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมีเพียงร้อยละ
0.67 เท่านั้นที่รายงานว่าไม่พึงพอใจ ส่วนความพึงพอใจเป็นรายบุคคลที่ตนเองได้รับการ
คัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้น ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ
98.88) มีความพึงพอใจ โดยผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าไม่พึงพอใจมีเพียงร้อยละ 1.12 สำหรับ
ความพึงพอใจที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดระบุว่ามีความพึงพอใจ

สำหรับการที่เกษตรกร รับผิดชอบค่าเตรียมดินเองพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก
(ร้อยละ 80.55) พึงพอใจและร้อยละ 19.45 ยืนยันว่าไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ผู้ที่ไม่พึงพอใจนั้น
ต้องการให้รัฐเป็นผู้รับภาระ ในการเตรียมดินเช่น คำน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งจะเป็นการช่วย
ลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่ง ในกรณีที่รัฐเป็นผู้สนับสนุนปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัด
ศัตรูพืชนั้นพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดพึงพอใจและผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.88)

มีความพึงพอใจต่อการได้รับการจัดสรรน้ำชลประทานตลอดฤดูกาลเพาะปลูก โดยมีเพียงร้อยละ 1.12 ระบุว่าไม่พึงพอใจ โดยให้เหตุผลว่าพื้นที่ของตนเองอยู่ปลายทางระยะส่งน้ำ และให้ข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มระยะเวลาในการสูบน้ำให้นานขึ้น

2. ระบบส่งเสริมและการจัดการ :

ความพึงพอใจในกิจกรรมระบบส่งเสริมและการจัดการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้น โดยให้ผู้ให้ข้อมูลระบุถึงความพึงพอใจเกี่ยวข้องกับระบบการส่งเสริมและการจัดการจำนวน 11 ข้อความ ในแต่ละข้อความมีคำตอบให้เลือกใน 2 ทางเลือก คือ พึงพอใจและไม่พึงพอใจ พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.89) พึงพอใจเกี่ยวกับคำแนะนำจากหน่วยงานของรัฐในการเตรียมดินลึก 8-10 นิ้ว และร้อยละ 21.11 ไม่พึงพอใจ โดยผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าไม่พึงพอใจนั้นเนื่องจากมีความคิดเห็นว่าเป็นการเตรียมดินที่ลึกเกินไป ต้องเสียแรงงานและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการเตรียมดินเพิ่มขึ้น ส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับคำแนะนำให้เตรียมดินหลังการเก็บเกี่ยวข้าววนาปีทันทีนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 86.11) พึงพอใจ และร้อยละ 13.89 ไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่พึงพอใจยืนยันว่าหลังการเก็บเกี่ยวข้าววนาปีไม่สามารถเตรียมดินได้ทันทีเนื่องจากยังมีภาระกิจอื่น ๆ เช่น การนวดสีข้าวและการขนผลผลิต เพื่อการจำหน่าย สำหรับกรณีคำแนะนำให้เตรียมดินโดยการยกร่องลูกฟูกห่างประมาณ 75 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพดบนสันร่อง พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 88.33) พึงพอใจและร้อยละ 11.67 ไม่พึงพอใจ โดยผู้ที่ไม่พึงพอใจระบุว่าสาเหตุว่าเป็นการยุ่งยากในการปฏิบัติเนื่องจากพื้นที่แคบ

สำหรับคำแนะนำที่โครงการฯ ให้เตรียมดินโดยการยกร่องกว้าง 150 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพด 2 แถวนั้นพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 81.66) รู้สึกพึงพอใจและร้อยละ 18.34 ไม่พึงพอใจ โดยผู้ที่ไม่พึงพอใจชี้แจงว่าทำให้การให้น้ำชลประทานลำบากเนื่องจากร่องกว้างเกินไป ส่วนคำแนะนำให้ใช้พันธุ์ข้าวโพดลูกผสมคาร์กิลล์ 733 ในอัตรา 2.5 ก.ก. ต่อไร่ นั้นพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 90.55) พึงพอใจ และร้อยละ 9.45 ไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ผู้ที่ไม่พึงพอใจกล่าวว่าเมล็ดพันธุ์มีไม่เพียงพอ

คำแนะนำที่โครงการฯ ให้ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 30 ก.ก. ต่อไร่ และปุ๋ยเคมีสูตร 18-46-0 อัตรา 25 ก.ก.ต่อไร่ นั้นพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.66) ฟังพอใจ มีเพียงร้อยละ 3.34 เท่านั้นที่ระบุว่าไม่ฟังพอใจ โดยมีความคิดเห็นว่าเป็นปริมาณปุ๋ยน้อยเกินไปและเสนอแนะว่าควรใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 40 ก.ก. ต่อไร่ สำหรับความพึงพอใจต่อคำแนะนำให้ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชไซโลอัตรา 1 ลิตรต่อไร่ ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.33) รู้สึกฟังพอใจเช่นเดียวกัน มีเพียงร้อยละ 1.67 เท่านั้นที่ระบุว่าไม่ฟังพอใจ โดยให้เหตุผลว่าน้อยเกินไปและเสนอแนะว่าควรเพิ่มเป็น 2 ลิตรต่อไร่

คำแนะนำที่โครงการฯ กำหนดให้เก็บเกี่ยวข้าวโพดเมื่อแก่จัด (ตาราง 3) พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 93.88) ฟังพอใจ และร้อยละ 6.12 ไม่ฟังพอใจโดยผู้ที่ไม่ฟังพอใจจะระบุว่าต้องเสียเวลาเก็บเกี่ยวเป็นเวลานาน และเมื่อเมล็ดข้าวโพดแก่จัดจะถูกหนูทำลายผลผลิตจำนวนมาก ส่วนความพึงพอใจต่อการจัดงานวันสาริต การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.33) ฟังพอใจ มีเพียงร้อยละ 1.67 เท่านั้นที่ไม่ฟังพอใจ โดยให้เหตุผลว่าระยะเวลาในการสาริตแต่ละกิจกรรมเร็วเกินไปทำให้ไม่เข้าใจ สำหรับการแนะนำช่วยเหลือและติดตามงานของหน่วยงานราชการ พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด รู้สึกฟังพอใจ ส่วนผลการประเมินผลโครงการตลอดโครงการได้รับผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 853 กิโลกรัมต่อไร่ พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 85.00) ฟังพอใจโดยผู้ที่ไม่ฟังพอใจพบว่ามีร้อยละ 15.00 ทั้งนี้ผู้ที่ไม่ฟังพอใจชี้แจงว่าไม่เข้าใจหรือเข้าใจน้อย

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูลแยกตามความพึงพอใจของเกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (n = 180)

ข้อความ	พอใจ		ไม่พึงพอใจ	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ก. ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์				
1. ความพึงพอใจที่หมู่บ้านของตนเองได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	179	(99.43)	1	(0.67)
2. ความพึงพอใจที่ตนเองได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	178	(98.88)	2	(1.12)
3. ความพึงพอใจที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	180	(100.00)	0	(0.00)
4. ความพึงพอใจที่ต้องรับผิดชอบค่าเตรียมดินเอง (ไร่ละ 250 บาท)	145	(80.55)	35	(19.45)
5. ความพึงพอใจที่รัฐสนับสนุนปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	180	(100.00)	0	(0.00)
6. ความพึงพอใจที่ได้รับการจัดสรรน้ำชลประทานตลอดฤดูกาลเพาะปลูก	178	(98.88)	2	(1.12)
ข. ระบบส่งเสริมและการจัดการ				
7. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินลึก 8-10 นิ้ว	142	(78.89)	38	(21.11)
8. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีทันที	155	(86.11)	25	(13.89)

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	พอใจ		ไม่พึงพอใจ	
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)	
9. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดิน โดยการยกร่องลูกฟูกห่างประมาณ 75 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บนสันร่อง	159	(88.33)	21	(11.67)
10. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดิน โดยการยกร่องกว้าง 150 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพด 2 แถว	147	(81.66)	33	(18.34)
11. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้พันธุ์ข้าวโพดลูกผสมคาร์กิลล์ 733 ในอัตรา 2.5 ก.ก. ต่อไร่	163	(90.55)	17	(9.45)
12. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 30 ก.ก. ต่อไร่ และใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 18-46-0 อัตรา 25 ก.ก. ต่อไร่	174	(96.66)	6	(3.34)
13. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชโซโลอัตรา 1 ลิตร ต่อไร่	177	(98.33)	3	(1.67)
14. ความพึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เก็บเกี่ยวข้าวโพดเมื่อแก่จัด	169	(93.88)	11	(6.12)
15. ความพึงพอใจต่อการจัดงานวันสาธิตการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	177	(98.33)	3	(1.67)

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	พอใจ	ไม่พึงพอใจ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
16. ความพึงพอใจต่อการแนะนำช่วยเหลือ และติดตามงานของหน่วยงานราชการ	180 (100.00)	0 (0.00)
17. ความพึงพอใจต่อการสรุปผลว่า ตลอดโครงการได้รับผลผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 853 ก.ก. ต่อไร่	153 (85.00)	27 (15.00)

ข. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชน :

ผลการวิจัยการดำเนินโครงการในส่วนของหน่วยงานเอกชน ซึ่งได้แก่ระบบ
การตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้นปรากฏผลตามลำดับคำถามในแบบสัมภาษณ์ดังแสดงในตาราง
4 ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลระบุความพึงพอใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการตลาดข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ จำนวน 5 ข้อความ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.55) รู้สึกพึงพอใจต่อ
การรวมกลุ่มรวบรวมผลผลิตเพื่อรอการจำหน่าย และผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 39.45 มีความรู้สึก
ไม่พึงพอใจ โดยให้เหตุผลว่าในช่วงปลายฤดูเก็บเกี่ยวเมื่อรวบรวมผลผลิตแล้วทางบริษัท
เอกชนไม่มารับซื้อผลผลิต เนื่องจากช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตมีฝนตกและปลายฤดูเก็บเกี่ยวผล
ผลิตที่รวบรวมมีจำนวนน้อยและเกษตรกรบางส่วนนำผลผลิตไปจำหน่ายเอง ผู้ให้ข้อมูลส่วน
มาก (ร้อยละ 81.11) พึงพอใจ ที่บริษัทเอกชนกำหนดให้ซื้อขายผลผลิตข้าวโพดตามคุณ
ภาพและร้อยละ 18.89 ระบุว่าไม่พึงพอใจโดยให้เหตุผลว่าเป็นการยุ่งยาก มีขั้นตอนมาก
และไม่รู้ถึงการกำหนดคุณภาพต่างๆ สำหรับการที่บริษัทเอกชนกำหนดให้ตรวจสอบคุณภาพ
ข้าวโพดก่อนการซื้อขายนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (ร้อยละ 84.44) พึงพอใจ โดยมีผู้ที่ไม่

พึงพอใจ ร้อยละ 15.56 โดยระบุว่าไม่มีความรู้ในการตรวจสอบความชื้นและยุ่งยาก ในกรณีที่บริษัทเอกชนซื้อผลผลิตข้าวโพดเป็นเงินสดพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากพึงพอใจ (ร้อยละ 92.22) และร้อยละ 7.78 ไม่พึงพอใจ โดยให้เหตุผลว่าไม่ได้รับเงินในวันตกลงซื้อขายทันที สำหรับความพึงพอใจที่บริษัทเอกชนประกันราคาข้าวโพดขั้นต่ำในราคา กิโลกรัมละ 3.00 บาท พบว่าผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 51.11 รู้สึกพอใจและร้อยละ 48.89 ไม่พึงพอใจ โดยระบุว่าราคาในตลาดท้องถิ่นสูงกว่า คือ ราคา 3.20 บาทต่อกิโลกรัม

ตาราง 4 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชนในระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้อความ	พอใจ		ไม่พึงพอใจ	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
1. ความพึงพอใจต่อการที่กลุ่มบริษัทเอกชนรวบรวมผลผลิตเพื่อรอการจำหน่าย	109	(60.55)	71	(39.45)
2. ความพึงพอใจที่บริษัทเอกชนกำหนดให้ซื้อขายข้าวโพดตามคุณภาพ	146	(81.11)	34	(18.89)
3. ความพึงพอใจที่บริษัทเอกชนกำหนดให้ตรวจคุณภาพข้าวโพดก่อนซื้อขาย	152	(84.44)	28	(15.56)
4. ความพึงพอใจที่บริษัทเอกชนซื้อผลผลิตข้าวโพดเป็นเงินสด	166	(92.22)	14	(7.78)
5. ความพึงพอใจที่บริษัทเอกชนประกันราคาข้าวโพดขั้นต่ำในราคา ก.ก.ละ 3.00 บาท	92	(51.11)	88	(48.89)

ตอน 3 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยสามารถระบุปัญหาและอุปสรรคได้มากกว่าหนึ่งอย่างนั้น ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 180 คน ได้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ดังแสดงในตาราง 5

ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้นพบว่าเกษตรกรไม่มีลานตากผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.22) ไม่มีเครื่องนวดข้าวโพด ช่วงระยะเวลาในการปลูกข้าวโพดล่าช้า (ร้อยละ 91.11) ช่วงระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดตรงกับช่วงฝนตกจึงทำให้น้ำท่วมแปลงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 75.56) และได้มีหนูระบาดในช่วงติดฝักจนถึงฝักแก่ (ร้อยละ 73.33) มีบ้างที่ระบุว่าสภาพพื้นที่ปลูกเป็นดินเหนียวระบายน้ำได้ยาก (ร้อยละ 35.56)

ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งเสริมและการจัดการผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ได้รับปัจจัยการผลิตคือ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีสารเคมีกำจัดศัตรูพืชล่าช้า (ร้อยละ 90.00) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้คำแนะนำความรู้แก่เกษตรกรไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 30.00) และมีปัญหาในด้านการจัดสรรน้ำในแปลงเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรไม่ทั่วตลอดแปลง (ร้อยละ 15.56)

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 41.11 ระบุว่า จุดรับซื้อและรวบรวมผลผลิตของเกษตรกรมีน้อยและอยู่ห่างไกล ร้อยละ 56.67 ระบุว่าความชื้นของข้าวโพดในช่วงเก็บเกี่ยวสูงทำให้ได้ราคาต่ำ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้อความ	จำนวน (n = 180)	ร้อยละ
1. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิต		
1.1 ไม่มีเครื่องนวดข้าวโพด ทำให้ได้เมล็ดที่มีความชื้นสูง	175	97.22
1.2 ระยะเวลาในการปลูกข้าวโพดล่าช้า	164	91.11
1.3 ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตตรงกับช่วงฝนตก	136	75.56
1.4 มีหนุระบาดตอนช่วงตัดฝักถึงฝักแก่	132	73.33
1.5 สภาพดินปลูกเป็นดินเหนียวระบายน้ำได้ยาก	64	35.56
2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งเสริมและการจัดการ		
2.1 ปัจจัยการผลิตได้แก่ ได้รับเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ล่าช้า	162	90.00
2.2 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำความรู้แก่เกษตรกรไม่ทั่วถึง	54	30.00
2.3 การจัดสรรน้ำไม่ทั่วตลอดแปลงปลูกข้าวโพด	28	15.56
3. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
3.1 จุดรับซื้อและรวบรวมผลผลิตมีน้อยและอยู่ห่างไกล	74	41.11
3.2 ความชื้นของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในช่วงเก็บเกี่ยวสูง (เกษตรกรไม่มีลานตาก)	102	56.67

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ (SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

สรุปผลการศึกษา

(Summary)

การศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ รวมทั้งความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือ เกษตรกรหัวหน้าครอบครัวผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 180 คน โดยรวมจากแบบสัมภาษณ์ (interview schedule) ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์มีทั้งคำถามปลายเปิด (open-ended interview) และคำถามปลายปิด (close ended interview) และได้ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) แล้วโดยนำไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ร่วมโครงการในตำบลคิ่งตะเกา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 18 คน โดยวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเพื่อระบุความเชื่อมั่น = 0.76 แสดงว่า ข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันสูง จึงสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ผลการศึกษา

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 45 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลมีอายุต่ำสุด 22 ปี และสูงสุด 74 ปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน โดยครอบครัวผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกมากที่สุด 7 คน และน้อยที่สุด 2 คน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้แรงงานปลูกข้าวโพดเฉลี่ย 3 คน โดยครอบครัวที่สมาชิกใช้แรงงานมากที่สุด 6 คน และน้อยที่สุด 1 คน เมื่อพิจารณาพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเฉลี่ย 7.50 ไร่ โดยผู้ที่มีพื้นที่สูงสุด 32 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่ การถือครองที่ดินของผู้ให้ข้อมูลพบว่าส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด รองลงมาเป็นที่ดินของตนเองและเช่าบางส่วน สำหรับแรงงานที่ใช้ปลูกข้าวโพดของเกษตรกรพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่า เป็นแรงงานในครอบครัว และแรงงานจ้างจากภายนอกครอบครัว รองลงมาระบุว่าใช้แรงงานในครอบครัวทั้งหมด สำหรับพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรใช้ปลูก ผลการศึกษพบว่าส่วนมากใช้พันธุ์ข้าวโพดลูกผสมคาร์กิลล์ 733

2. ความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ผลการศึกษพบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทุกกิจกรรม ทั้งที่ปฏิบัติโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชน กล่าวคือ พึงพอใจที่หมู่บ้านของตนเองได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 99.43) พึงพอใจที่ตนเองได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 98.88) พึงพอใจที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พึงพอใจที่ต้องรับผิดชอบค่าเตรียมดินเอง (ร้อยละ 80.55) พึงพอใจที่รัฐสนับสนุนปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช พึงพอใจที่ได้รับการจัดสรรน้ำชลประทานตลอดฤดูกาลเพาะปลูก พึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินลึก 8-10 นิ้ว (ร้อยละ 78.89) พึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินหลังการเก็บเกี่ยวทันที (ร้อยละ 86.11) พึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินโดยการยกร่องลูกฟูกห่างประมาณ 75 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพดบนสันร่อง (ร้อยละ 88.33) พึงพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดิน โดยการยกร่องกว้าง 150 ซม. เพื่อ

ปลูกข้าวโพด 2 แถว (ร้อยละ 81.66) ฟังพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้พันธุ์ข้าวโพดลูกผสมคาร์กิลล์ 733 ในอัตรา 2.5 ก.ก.ต่อไร่ (ร้อยละ 90.55) ฟังพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 30 ก.ก.ต่อไร่ และปุ๋ยเคมีสูตร 18-46-0 อัตรา 25 ก.ก.ต่อไร่ (ร้อยละ 96.66) ฟังพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชโซโลอัตรา 1 ลิตรต่อไร่ (ร้อยละ 98.33) ฟังพอใจที่ได้รับคำแนะนำให้เก็บเกี่ยวข้าวโพดเมื่อแก่จัด (ร้อยละ 93.88) ฟังพอใจต่อการแนะนำช่วยเหลือและติดตามงานของหน่วยงานราชการ ฟังพอใจต่อการสรุปผลจากการประเมินผลโครงการ ตลอดโครงการได้รับผลผลิตเฉลี่ย 853 ก.ก.ต่อไร่ (ร้อยละ 85.00) ฟังพอใจต่อการที่กลุ่มเกษตรกรรวบรวมผลผลิตเพื่อรอการจำหน่าย (ร้อยละ 60.55) ฟังพอใจที่บริษัทเอกชนกำหนดให้ซื้อขายข้าวโพดตามคุณภาพ (ร้อยละ 81.11) ฟังพอใจที่บริษัทเอกชนกำหนดให้ตรวจคุณภาพข้าวโพดก่อนซื้อขาย (ร้อยละ 84.44) ฟังพอใจที่บริษัทเอกชนประกันราคาข้าวโพดขั้นต่ำ กิโลกรัมละ 3.00 บาท (ร้อยละ 51.11)

3. ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลบางส่วนระบุว่า การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยังมีปัญหา และอุปสรรค ดังนี้

3.1 ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และแนวทางการแก้ไข

ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนระบุว่า มีปัญหาเรื่อง ได้รับเมล็ดพันธุ์ล่าช้าทำให้เกษตรกรเพาะปลูกล่าช้าไปด้วย ซึ่งส่งผลให้ช่วงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้องเลื่อนไปเก็บเกี่ยวในช่วงต้นฤดูฝน ประกอบกับพื้นที่เป็นดินนามีลักษณะเป็นดินเหนียวระบายน้ำไม่ดี เพราะสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มระบายน้ำได้ยาก อีกทั้งในช่วงการติดฝักจนถึงฝักแก่มีหนูระบาดในแปลงข้าวโพดของเกษตรกร เนื่องจากในช่วงข้าวโพดเริ่มติดฝักเป็นช่วงฤดูแล้งอาหารตามธรรมชาติของหนูน้อย จึงทำให้หนูซึ่งโดยปกติจะอาศัยอยู่ตามคันนาหรือพุ่มไม้เข้ากัดกินทำลายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งปลูกไว้ในพื้นที่จำกัดในช่วงนี้

ทางแก้ไขในกรณีนี้คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ โดยเฉพาะ เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ ตลอดจนนักวิชาการเกษตร ของสำนักงานเกษตรจังหวัด อุดรดิตต์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของบริษัทเอกชนควรจะวิเคราะห์พื้นที่ก่อนดำเนินการเพาะปลูก เพื่อให้ใช้พื้นที่ที่เหมาะสม ไม่เป็นดินเหนียวจัดที่ระบายน้ำได้ยาก เพื่อช่วยให้ระบายน้ำได้ดี และสะดวกกับเกษตรกรในการยกแปลงเพาะปลูก

ในด้านการส่งปัจจัยการผลิตควรจัดส่งให้รวดเร็วขึ้นโดยกำหนดว่าระยะเวลา ควรจัดส่งไม่ควรเกินเดือนธันวาคม เพื่อให้สอดคล้องกับฤดูกาลเพาะปลูก รวมทั้งไม่ส่งผล ให้ต้องเก็บเกี่ยวล่าช้า ไปถึงหน้าฝนและประสบปัญหามีฝนตรงกับช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ออกติดตามการระบาดของศัตรูพืช เช่น หนอน ซึ่งจะกัดกินข้าว โปดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร

3.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบส่งเสริม และการจัดการ

ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนระบุปัญหาว่า การจัดการด้านการจัดส่งปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้เกษตรกรล่าช้า ประกอบกับการจัดการเรื่องส่งน้ำให้เกษตรกรไม่ทั่วถึงเนื่องจากปริมาณน้ำมีน้อยและพื้นที่ของเกษตรกร บางรายอยู่สูงกว่าระดับน้ำจะส่งถึง อีกทั้งเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล มีภาระหน้าที่อื่นมาก ทำให้การเยี่ยมชมให้คำแนะนำเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการปลูกข้าว โปดเลี้ยงสัตว์ไม่ค่อยทั่วถึง

แนวทางแก้ไขนั้นภาครัฐ และบริษัทเอกชนที่เข้าร่วมจัดทำโครงการส่งเสริม การปลูกข้าว โปดเลี้ยงสัตว์ ควรจะกำหนดแผนดำเนินการเพื่อจัดการจัดส่งเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้สามารถจัดส่งถึงมือเกษตรกรเร็วขึ้นอย่างทั่วถึงภายในช่วงเดือนธันวาคม สำหรับการจัดการเรื่องน้ำควรจะแนะนำให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถวางแผนการสูบน้ำ จากสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า โดยจัดลำดับขั้นตอนให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถได้รับอย่างทั่วถึง และนอกจากนี้ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือเกษตรตำบลออกแนะนำให้ความรู้แก่เกษตรกร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทเอกชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยอาจจะจัดประชุม ฝึกอบรมให้ความรู้แก่

เกษตรกรตั้งแต่ปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวตลอดจนการขนส่งและการจำหน่ายผลผลิต เกษตรกรทุกคนที่เข้าร่วมโครงการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความมั่นใจต่อการเพาะปลูก และควรจะมีประสิทธิผลโครงการทุกขั้นตอนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคทุกระยะด้วย

3.3 ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนระบุว่ามีปัญหาเรื่องจุดรับซื้อและรวบรวมผลผลิตมีน้อยและอยู่ห่างไกลจากพื้นที่เพาะปลูก อีกทั้งความชื้นของข้าวโพดสูงในช่วงเก็บเกี่ยวเนื่องจากอยู่ในช่วงต้นฤดูฝนและเกษตรกรไม่มีลานตากข้าวโพด

แนวทางแก้ไขในปัญหาเกี่ยวข้องกับระบบการตลาดนี้ หน่วยปฏิบัติการภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ควรกำหนดจุดรับซื้อให้มากขึ้นและควรอยู่ใกล้แหล่งเพาะปลูก หรือกำหนดเป็นหน่วยรับซื้อผลผลิตเคลื่อนที่เพื่อให้เกษตรกรลดต้นทุนค่าขนส่งหมุนเวียน อีกทั้งควรเลื่อนฤดูการเพาะปลูกให้เร็วขึ้นเป็นเพาะปลูกภายในเดือนมกราคม ซึ่งจะทำให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงเดือนเมษายนและจะทำให้ช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวไม่กระทบกับช่วงต้นฤดูฝน นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดร่วมกันจัดหาหรือจัดซื้อเครื่องกระเทาะเมล็ดข้าวโพดและจัดทำลานตากไว้บริการเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงกับความต้องการของบริษัท ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จะรับซื้อด้วย

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

(Recommendations)

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ : กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลบริหารและวางแผน ของกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้ปฏิบัติในระดับจังหวัด อำเภอ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร บริษัทเอกชนที่เข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นแนวทางใน

การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลเป้าหมายมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ไว้ เพื่อพิจารณาดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและผู้วางแผนของกรมส่งเสริมการเกษตร

1. ในกิจกรรมเกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ควรจัดให้มีการจัดส่งเมล็ดพันธุ์ บั้ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรให้ทันภายในเดือนธันวาคม เพื่อให้เกษตรกรปลูกได้ในช่วงเดือนมกราคม ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงอายุของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นาน 110 วัน แล้วจะเห็นได้ว่าเกษตรกรจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนเมษายนของปี จึงไม่ต้องประสบปัญหาเก็บเกี่ยวล่าช้าไปถึงฤดูฝนในเดือนพฤษภาคม ทั้งนี้ผู้บริหารและผู้วางแผนของกรมส่งเสริมการเกษตรควรจะต้องตั้ง คณะทำงาน 1 คณะ โดยมีหน่วยงานของรัฐร่วมกันกับเกษตรกรและภาคเอกชน และควรจัดประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมแสดงพื้นฐานความคิดและสิ่งที่ตนเองปฏิบัติเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นขณะนั้น ในการเยี่ยมชมแนะนำถ่ายทอดความรู้วิชาการ ด้านการเพาะปลูกข้าวโพดให้กับเกษตรกรอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง ตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา จนถึงการเก็บเกี่ยว การกะเทาะเมล็ดตลอดจนการนำผลผลิตออกจำหน่ายให้กับบริษัทเอกชนผู้รับซื้อ ในราคาประกันหรือราคาท้องถิ่นที่สูงขึ้น เพื่อจะเอื้อประโยชน์ให้กับเกษตรกรอย่างแท้จริง

2. ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งเสริมและการจัดการผู้บริหารและผู้วางแผนของกรมส่งเสริมการเกษตร ควรจะให้เจ้าหน้าที่ในคณะทำงานรับผิดชอบจัดทำมีแผนการปฏิบัติงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่ชัดเจน โดยเน้นให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐและ เอกชนปฏิบัติตามแผนอย่าง ใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้บริหารและผู้วางแผนของกรมส่งเสริมการเกษตร ควรจะติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะทำงานเป็นระยะๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคของโครงการฯ และหาทางแก้ไขได้ทันเหตุการณ์

3. ในฐานะผู้วางแผนของกรมส่งเสริมการเกษตร ควรจะมีการประสานงานด้านระบบการตลาดของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และกำหนดการรับซื้อผลผลิตกรมส่งเสริมการเกษตรควรประสานงานและกำหนดการรับซื้อผลผลิตของเกษตรกรตามคุณภาพ ตามหลักวิทยาศาสตร์ก่อนการซื้อขาย โดยกำชับตกลงร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนโดยกำหนดจุดรับซื้อและรับซื้อในราคาประกันขั้นต่ำอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความมั่นใจก่อนการเพาะปลูก

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัด อำเภอ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

1. ผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดอำเภอและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ควรส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยส่งมอบ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมี ในช่วงเดือนธันวาคม ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรได้เพาะปลูกในช่วงเดือนมกราคม และเก็บเกี่ยวช่วงเดือนเมษายนของปี ทั้งนี้ในส่วนของจังหวัดอุดรธานีควรประสานกับฝ่ายป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเพื่อเตรียมการป้องกันการระบาดของศัตรูพืช ได้แก่ หนู หนอนเจาะลำต้น หนอนเจาะฝัก ประสานงานกับกลุ่มเกษตรกรให้ปล่อยน้ำให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง โดยมีแผนปฏิบัติงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งประชุม ฝึกอบรม ให้ความรู้แก่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ในไร่นาของตนเอง อีกทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรจัดหาเครื่องกะเทาะเมล็ดข้าวโพดในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการดำเนินธุรกิจบริการของกลุ่มเกษตรกร

2. เกี่ยวกับระบบการส่งเสริมและการจัดการ เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดอำเภอ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ควรจะมีแผนปฏิบัติงาน ตั้งแต่การเตรียมการก่อนฤดูการเพาะปลูก ควรตั้งคณะทำงานมาจัดทำแผนปฏิบัติการ ตลอดจนการปฏิบัติงาน แผนปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผลทุกระยะ เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานของเกษตรกรทุกระยะ

3. เกี่ยวกับระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด อำเภอ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ควรประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนกำหนดจุดรับซื้อให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับรู้รับทราบให้ทั่วถึงด้วย ทั้งในด้านของผลผลิตความชื้นตลอดจนราคาประกันขั้นต่ำ เพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานเอกชน

1. เกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

หน่วยงานเอกชนผู้ร่วมโครงการ ควรส่งมอบปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรภายในเดือนธันวาคม เพื่อให้เกษตรกรนำไปเพาะปลูกให้ทันภายในเดือนมกราคม และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกษตรกร ร่วมกับหน่วยงานของรัฐอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องตั้งแต่ขั้นตอนการปลูก จนถึง การเก็บเกี่ยวและการจำหน่ายผลผลิต

2. เกี่ยวกับระบบส่งเสริมและการจัดการ

ในกิจกรรมเกี่ยวระบบส่งเสริมและการจัดการ หน่วยงานภาคเอกชนควรมีแผนปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างชัดเจนตั้งแต่ก่อนการดำเนินโครงการระหว่างการปลูกการเก็บเกี่ยว ตลอดจนขั้นตอนการขนส่งและการนำผลผลิตไปจำหน่ายยังจุดรับซื้อ ภาคเอกชนผู้เข้าร่วมโครงการควรประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้เกิดความรู้ ความเข้าใจโครงการอีกทั้งปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องในการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรตั้งแต่เริ่มการปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวจนถึงขั้นตอนการนำผลผลิตไปจำหน่าย

3. เกี่ยวกับระบบการตลาดของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาคหน่วยงานของเอกชน ควรจะจัดให้มีจุดรับซื้อให้มากขึ้นอีกทั้งควรจะมีพิจารณาจุดรับซื้อต่าง ๆ ให้ออเพียงโดยเริ่มจากจุด ใกล้แหล่งผลิตของเกษตรกร เพื่อลดปัญหาด้านการขนส่งสำหรับเกษตรกรและควรลดขั้นตอนการรับซื้อให้น้อยลง เมื่อรับซื้อผลผลิตของ เกษตรกรควรวัดหลักการกำหนดราคาตามคุณภาพของผลผลิต ในราคาประกันอย่าง

เป็นธรรมเพื่อให้เกษตรกรได้เกิดความเชื่อถือหน่วยงานภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

(Recommendations for Future Study)

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะความพึงพอใจ ของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ : กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ เท่านั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่สำหรับการศึกษาให้กว้างขวางขึ้นและเพิ่มประชากรศึกษาเป็นระดับจังหวัด ภาค หรือประเทศ เพื่อจะได้ผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ โครงการมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างภาคเช่น ภาคเหนือ กับภาคอีสาน ภาคใต้กับภาคกลาง หรือภาคเหนือกับภาคกลาง เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ ของแต่ละภาคว่ามีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันในกิจกรรมใดบ้าง จะได้นำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายในการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เกษตรกรผู้ดำเนินการได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2531. การจัดการฟาร์ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม
เกษตรกรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2535. การจัดการฟาร์ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม
เกษตรกรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2536. โครงการปรับระบบการเกษตรในเขตชลประทานลุ่มน้ำ
เจ้าพระยา. กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2524. คู่มือการปฏิบัติงานตามระบบแผนการผลิตของเกษตรกร.
กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กำพล ทัพนิมไทย. 2533. การศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจ
สังกัดกองอำนวยการศึกษา กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ. กรุงเทพมหานคร :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกล็ดแก้ว ร่วงลือ. 2528. ความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชีพ อ่อนโตดสูง. 2522. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักงานพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- นิคม พรหมย่อย. 2529. ความพึงพอใจในการทำงานของครู โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ในภาคใต้. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเต็ม พันรอบ. ไม่ระบุที่พิมพ์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ไม่ระบุโรงพิมพ์.

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์. 2524. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2528. การสร้างแบบวัดเจตคติ. วารสารศึกษาศาสตร์ ปรัชญ์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 2528.

ปราณี อารยะศาสตร์. 2518. ความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน และ
วิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์สื่อสารกรุงเทพมหานคร.

โยธิน คັນสนุทธ. 2530. มนุษย์สัมพันธ์จิตวิทยาการทำงานในองค์กร. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วัลยา บุตรดี. 2533. ความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร
ในภาคเหนือ. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

วิจิตร อวาระกุล. 2528. เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สนธิ คชสิทธิ์. 2524. สภาพความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ประจำสถาบันศึกษา
เอกชน. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2517. สารานุกรมการบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2523. การบริหารงานร่วมบุคคลสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรดิตถ์. 2536. สรุปรายงานโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวนาปรังในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์. จังหวัดอุดรดิตถ์.

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์. 2537. สรุปรายงานประจำปี 2536.
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2537. รายงานการประเมินผลการปลูกพืชฤดูแล้งทดแทนข้าวนาปรังในเขตชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปี 2536. กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก ก.
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกร ในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
กรณีศึกษาในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

เลขที่แบบสัมภาษณ์ _____ ( ) ( ) ( )

1 2 3

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็น หรือความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ในโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งท่านร่วมเป็นสมาชิกของ โครงการปี 2536 ที่ผ่านมา เพื่อจะนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของโครงการต่อไป ผู้วิจัยรับรองว่าคำตอบของท่านนั้นเป็นความลับ และไม่เกิดผลเสียหาใช่ใด ๆ แก่ท่านเลย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของภาครัฐและเอกชนดังนี้

* หน่วยงานของรัฐ

- ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- ระบบการส่งเสริมและการจัดการ

* หน่วยงานของเอกชน

- ระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตอนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ของเกษตรกรที่ร่วมเป็นสมาชิกของโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ผ่านมา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือเติมคำตอบที่ได้รับจากเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลในช่องว่าง)

1. อายุบริบูรณ์ของท่านนับถึงปัจจุบัน.....ปี ( ) ( )
4 5
2. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล หรือเอกชน ( )
( ) 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ 6
( ) 2. ต่ำกว่าชั้น ป.4
( ) 3. จบชั้น ป.4
( ) 4. จบชั้น ป.6
( ) 5. อื่น ๆ ระบุ.....
3. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งตัวของท่านเอง).....คน ( ) ( )
7 8
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้แรงงานปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ( ) ( )
.....คน 9 10
5. ท่านปลูกข้าวโพดในโครงการ.....ไร่ ( ) ( )
11 12
6. สภาพการถือครองที่ดินที่ใช้ปลูกข้าวโพดของท่าน ( )
( ) 1. เป็นของตนเองทั้งหมด 13
( ) 2. เช่าทั้งหมด
( ) 3. เช่าเป็นบางส่วน
( ) 4. อื่น ๆ ระบุ.....
7. แรงงานที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของท่าน ( )
( ) 1. ใช้แรงงานในครอบครัวทั้งหมด 14
( ) 2. ใช้แรงงานในครอบครัวและจ้างแรงงานภายนอกเพิ่ม
( ) 3. จ้างแรงงานภายนอกครอบครัวทั้งหมด
8. พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ใช้ปลูกในฤดูกาลที่ผ่านมา ( )
( ) 1. พันธุ์คาร์กิล 988 15
( ) 2. พันธุ์คาร์กิล 688
( ) 3. พันธุ์คาร์กิล 733
( ) 4. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน (โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่แสดงความพึงพอใจที่มีอยู่ทางขวามือเพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น และโปรดระบุสาเหตุเหตุผล รวมทั้งปัญหา อุปสรรค)

กิจกรรม	ความพึงพอใจ		โปรดระบุเหตุผล
	พอใจ (1)	ไม่พอใจ (0)	
<u>หน่วยงานของรัฐ</u> - <u>ระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</u>			
1. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่หมู่บ้านของท่านได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยง-สัตว์.....			16 ( )
2. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ท่านได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....			17 ( )
3. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....			18 ( )
4. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ต้องรับผิดชอบค่าเตรียมดินเอง (อัตราไร่ละ 250 บาท).....			19 ( )
5. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับปุ๋ยเคมี และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยรัฐสนับสนุนให้.....			20 ( )
6. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับการจัดสรรน้ำชลประทานตลอดฤดูกาลเพาะปลูก.....			21 ( )

กิจกรรม	ความพึงพอใจ		โปรดระบุเหตุผล
	พอใจ (1)	ไม่พอใจ (0)	
- ระบบส่งเสริมและการจัดการ			
7. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินลึก 8-10 นิ้ว.....			22 ( )
8. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำให้เตรียมดินหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีทันที.....			23 ( )
9. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำในการเตรียมดินโดยการยกร่องลูกฟูกห่างประมาณ 75 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพดบนสันร่อง.....			24 ( )
10. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำในการเตรียมดินโดยการยกร่องกว้าง 150 ซม. เพื่อปลูกข้าวโพด 2 แถว.....			25 ( )
11. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้พันธุ์ข้าวโพดลูกผสม คาร์กิลล์ 733 ในอัตรา 2.5 กก. ต่อไร่.....			26 ( )
12. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กก. ต่อไร่ และใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 18-46-0 อัตรา 25 กก. ต่อไร่....			27 ( )
13. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำให้ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช อัตรา 1 ลิตร ต่อไร่.....			28 ( )
14. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ได้รับคำแนะนำให้ท่านเก็บเกี่ยวข้าวโพดเมื่อแก่จัด.....			29 ( )
15. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ต่อการจัดงานวันสาธิตการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้ท่านรู้และเข้าใจการปลูกข้าวโพดทุกขั้นตอน.....			30 ( )

กิจกรรม	ความพึงพอใจ		โปรดระบุเหตุผล
	พอใจ (1)	ไม่พอใจ (0)	
16. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ต่อการติดตามแนะนำช่วยเหลือ และติดตามงานของหน่วยงานราชการ อย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด			31 ( )
17. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ต่อการสรุปผลจากการประเมินผลโครงการ ว่าตลอดโครงการได้รับผลผลิตเฉลี่ย 853 กก. ต่อไร่.....			32 ( )
หน่วยงานของเอกชน - ระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			33 ( )
18. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ต่อการที่กลุ่มเกษตรกรรวบรวมผลผลิตเพื่อรอการจำหน่าย เพื่อความสะดวกต่อท่านเองและผู้รับซื้อผลผลิต.....			34 ( )
19. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ทางบริษัทเอกชนกำหนดให้ซื้อขายข้าวโพดตามคุณภาพ.....			35 ( )
20. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ทางบริษัทเอกชนกำหนดให้ตรวจคุณภาพข้าวโพด ก่อนซื้อขาย.....			36 ( )
21. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ที่ทางบริษัทเอกชนซื้อผลผลิตข้าวโพดเป็นเงินสด.....			37 ( )
22. ท่านพึงพอใจหรือไม่ ต่อการประกันราคาข้าวโพดขั้นต่ำในราคา กก.ละ 3.00 บาท ของบริษัทเอกชน.....			37 ( )

ตอน 3 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ :
เกษตรกรผู้ร่วมโครงการระบุปัญหาและอุปสรรคที่ตนได้ประสบจากการร่วมโครงการตามระบบการผลิต
ระบบการส่งเสริมและระบบการตลาดของโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ดังนี้

3.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- 3.1.1 .....
- 3.1.2 .....
- 3.1.3 .....
- 3.1.4 .....

3.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งเสริมและการจัดการ

- 3.2.1 .....
- 3.2.2 .....
- 3.2.3 .....
- 3.2.4 .....

3.3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- 3.3.1 .....
- 3.3.2 .....
- 3.3.3 .....
- 3.3.4 .....

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นายวิชัย มะลิซ้อน
 วัน เดือน ปีเกิด : 30 ตุลาคม 2495
 จังหวัดที่เกิด : อ่างทอง

วุฒิการศึกษา	สถาบันศึกษา	ปีพุทธศักราชที่จบการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	โรงเรียนวัดศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	2508
มัธยมศึกษาปีที่ 3	โรงเรียนโพธิ์ทอง จินตามณี อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	2511
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	โรงเรียนเกษตรกรรมปทุมธานี อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	2515
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นสูง	วิทยาลัยเกษตรกรรมพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	2518
ปริญญาส่งเสริมการเกษตรบัณฑิต (สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	2526
ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตร มหาบัณฑิต (สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร)	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	2538

- ประวัติการทำงาน :
- พนักงานเกษตรจัดวา สำนักงานเกษตรกิ่งอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ 2518.
  - เจ้าหน้าที่การเกษตร 2 สำนักเกษตรอำเภอโนนรมย์ จังหวัดชัยนาท 2520.
  - เจ้าหน้าที่งานการเกษตร 4 สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท จังหวัดชัยนาท 2527.
  - นักวิชาการเกษตร 4 สำนักเกษตรจังหวัดชัยนาท จังหวัดชัยนาท 2528.
  - นักวิชาการเกษตร 5 สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท จังหวัดชัยนาท 2532.
  - นักวิชาการเกษตร 5 สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ 2536.
  - นักวิชาการเกษตร 6 สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ 2538 จนถึงปัจจุบัน

